plaats op het oog de verhouding tusschen den Zeer Eerw. Heer L. Klaasen, Rector der Latijnsche School alhier aan den eene kant en de Geestelijkheid der Pastorien van Gemert en Mortel met den Conrector der School,den Eerw. Heer W.J. Ben,aan den anderen kant. Tusschen die heeren bestaat niets meer of minder dan openbare vijandschap die door zooveel hartstocht wordt geleid, dat de strijd ook is overgeslagen op de Parochianen en waardoor deze verdeeld zijn in twee partijen: vóór en tegen den Rector.
Naar onze zeer bescheiden, doch even besliste meening is het recht in deze aan den kant van Rector Klaasen, den man die het grootste deel van zijn leven, nu reeds meer dan 30 jaren uitsluitend aan onze school heeft gewijd en die voor een tiental jaren gedeeltelijk uit eigen middelen het schoolgebouw en de Rectorswoning en geheel uit eigen middelen op de eigendommen der school eene bouwmanswoning opnieuw heeft gebouwd. De oorzaak van dezen strijd is niet met zekerheid te bepalen, daar hij reeds dagteekent van ongeveer een halve eeuw terug, is toch de voorganger van Rector Klaasen, Rector van Kemenade, uitsluitend uit hoofde der wanverhouding met de pastorie op zijn tijd Pastoor geworden, niettegenstaande hij naar Gemert was gekomen met het vaste voornemen als Rector der Latijnsche School te leven en te sterven.
Waar evenwel de oorzaak van den strijd niet met zekerheid kan worden vastgesteld en alleen maar kan worden gegist, is toch ongetwijfeld de aanleiding tot de tegenwoordige ergerlijke verstandhouding te zoeken bij den Conrector Ben, die zijn superieur den Rector niet als zoodanig erkennen wil, op eigen gezag dingen doet, die alleen des Rectors zijn en in deze door Heeren Curatoren, den HoogEerw. Heer Deken van Gemert en den Zeer Eerw. Heer Pastoor van Mortel gehandhaafd en gesteund wordt.
Wij behoeven uwe D.H. zeker niet te zeggen welk een slechten invloed zulk een openbare strijd tusschen Katholieke Priesters uitoefent op de Parochianen en hoezeer de achting voor eerstgenoemde daardoor verloren gaat. Hiervan zouden wij uwe D.H. de meest afdoende bewijzen kunnen aanhalen. Wij meenen evenwel te kunnen volstaan met aan te stippen,dat tegenwoordig in het openbaar, vooral in koffiehuizen en dergelijke dikwijls op smadelijke wijze over de Geestelijken gesproken wordt, iets dat voor een vijftal jaren van den enen kant niemand gedurfd, van den andere kant niemand geduld zou hebben. Zooals reeds gezegd, hebben wij en vele andere gemeentenaren ons bij herhaling gewend tot Monseigneur Van de Ven en o.a.

ook verzocht om den Conrector Ben te verplaatsen en wij hebben dit gedaan zoowel in onze hoedanigheid van Katholieken wien het grieft,dat de eerbied voor het Geestelijk gezag verloren gaat,als in hoedanigheid van ingezetenen dezer gemeente, die het oneindig betreuren dat hunne school, die door de regeering is erkend en de roem van Gemert is, stelselmatig wordt in de grond gewerkt. Immers Monseign. het kan niet anders of de School wordt onder dergelijke omstandigheden, de onenigheid van Rector en Conrector,zwaar geteisterd,het aantal leerlingen gaat van jaar tot jaar terug en is op het ogenblik zoo klein als nooit. Tenslotte heeft Monseigneur Van de Ven bij herhaling beloofd Conrector Ben te verplaatsen, doch het blijft bij beloften. Conrector Ben is nog steeds in Gemert, is driester dan ooit en de onhoudbare toestand blijft bestaan.
Het gaat zelfs zoover,dat de deken van Gemert zich niet ontziet de parochianen in den Biechtstoel over de verkiezing lastig te vallen en vooral de vrouwen aanzet hunne mannen voor den candidaat zijner keuze te bewerken. Het wil ons voor komen Monseigneur dat een dergelijk optreden niet alleen is misbruik maken van macht en overwicht op eenvoudige ongeletterde menschen,doch ook, vooral door het overbrengen van den strijd op godsdienstig terrein, het kweeken van de gevaarlijkste soort van twist en tweedracht onder de Gemeentenaren, iets dat men van Katholieke Geestelijken zeker niet verwachten zou. Het gaat zoover, dat op den dag van stemming de pastoor van het gehucht Mortel aan het hoofd van een joelende schaar boerenkiezers te langs door de straat ter stembus trekt. Het gaat zoover, dat de Rector van het gehucht Handel, de Zeer Eerwaarde Heer van de Laarschot na eerst in zijn omgeving de candidaat der tegenpartij gewoon weg belasterd te hebben, den Gardiaan van het Capucijnenklooster insgelijks te Handel gaat aanroepen om gezamenlijk te gaan stemmen.

De Eerw. Heer Kapelaan Lommelaars,die alle uithoeken van het dorp als propagandist heeft afgeloopen, was eenige dagen voor de stemming naar zijne zieke zuster te Bergeik, zijn geboorteplaats geroepen, die de laatste H.H. Sacramenten der stervenden zou ontvangen. Op den dag der stemming komt hij hier om circa 10 uur per expres aan om tegen $11\frac{1}{2}$, na gestemd te hebben, weder te vertrekken. Zondags daaraanvolgende was er eene plechtigheid in de kerk, waar eenige mannen van de Heilige Familie(o.a. ook aan den Candidaat, die door de Geestelijken zoo vinnig bestreden wordt) medailles zouden worden uitgereikt wegens 25 en 50-jarig lidmaatschap dier Heilige Familie, waarvan Kapelaan Lommelaars Directeur is. Bij die

plechtigheid was hij niet aanwezig. Blijkbaar ging het stemmen hem boven de getrouwe vervulling van zijn ambt. Eenvoudige werklieden kwamen ons deze bizonderheid, met de aangehaalde gevolgtrekking, onmiddellijk na de plechtigheid mededelen. Op deze wijze zouden wij nog lang kunnen blijven door gaan. Wij zouden uwe D.H. kunnen mededelen, dat de Deken van Gemert aan het feestcomité, dat zich had gevormd om op 12 juni 1910 plechtig te vieren het 40-jarig Priesterfeest en het 30-jarig Rectorschap van Rector Klaasen, de kerk heeft geweigerd, alwaar de jubilaris te 10 uur een H.Mis van dankzegging zou opdragen en dat, toen daarom de Rector op zijn gewoon uur om half acht aan een zijaltaar zijn Mis las, onder welken dienst de studenten der Latijnsche School uit zijne hand de H. Communie ontvingen en waarbij honderden ingezetenen in feeststemming aanwezig waren,de Deken zelf onder dien dienst op het Hoog-Altaar met opzet eene Requiem-Mis heeft gezongen.

Wij zouden uwe D.H. kunnen mededelen, dat de Deken van Gemert de onder hem staande Geestelijken verbiedt met Rector Klaassen om te gaan of hem een bezoek te brengen. Wij zouden uwe D.H. kunnen mededelen, dat achtenswaardige Katholieke ingezetenen in lasterlijke courantartikelen, ten deele geschreven door Kapelaan Lommelaars, met vuil worden gegooid, worden uitgescholden als priesterhaters,in hunne katholiciteit, die boven iedere verdenking verheven is,worden verdacht gemaakt. Wij zouden uwe D.H. kunnen mededeelen, dat Kapelaan Lommelaars van eene bij uitstek nette en door en door Katholieke Familie alhier, die het ongeluk heeft tot zijne tegenpartij te behooren, uitstrooit dat in hare gezelschappen niet netjes toegaat. Wij meenen evenwel met het aangehaalde te kunnen volstaan en uwe D.H. voldoende te hebben aangetoond, dat "thae is something rotten in the State of Denmark". Waar dit in de laatste jaren bij herhaling en onder allerlei vormen, ook door ingezetenen buiten onze Vereeniging aan den Kerkvoogd van ons Bisdom in al zijn bijzonderheden is medegedeeld zonder daardoor ook maar iets ten goede te hebben bereikt, wagen wij het ons te wenden tot uwe D.H. den Primaat van het Episcopaat van Nederland in het vaste vertrouwen, dat het uwe D.H. behagen zal onze rechtmatige grieven in overweging te nemen en zoo mogelijk verandering en verbetering aan te brengen en in elk geval te willen voorkomen, dat bij de a.s. periodieke verkiezing van vier leden voor den gemeenteraad andermaal de strijd tusschen ons Katholieken op godsdienstig terrein worde overgebracht.

Om te eindigen wenschen wij voor uwe D.H. de meest besliste

verklaring af te leggen, dat al wat wij u geschreven hebben, niet alleen waarheid is, doch ook zelfs niets overdreven is voorgesteld.
Van uwe D.H. de gehoorzame dienaar,

w.g. P. Bijvoet, voorzitter
Adr. v. Doren, vice-voorz.
B.J.J. Verbruggen, secretaris
H.J. v. Abeelen, penningm.
A. v. Eupen, 2de secr.
A. v.d. Acker; A. Colen; A. Tonnaer;
B. Gilzing; J. v.d. Boom; P. Slits;
P. Vogels; W. v. Kemenade.

KAPITTELSTOKJE "zomaar hapsnap"

(m.b.t. de deining rond Boerenapostel Gerlacus van den Elsen)

Paulus: "Ga een ketters mens na de eerste en tweede vermaning ruim uit de weg!"

Theoloog: dat wil zeggen: "Dat de ketter uit de weg geruimd moet worden!"

Sommigen lachten maar er waren er ook die dit verzinsel volkomen theologisch achtten.

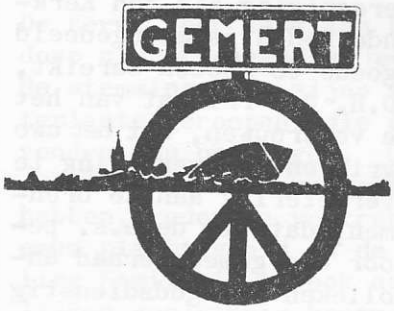

UIT: Erasmus, Laus Stultitiae (Lof der Zotheid) vert.door A.J.Hiensch, Prisma nr.1359.

A.G.

1890 was hij alweer uit Gemert vertrokken (Zie Gemerts Heem, 1982, jrg.24, nr.1, p. 10 e.v.).
De fabriek in de Hoef werd gebouwd in 1881, ook toen was Scheidius al uit Gemert vertrokken.

Tot zover de lijst van gevonden onjuistheden in het hieraan voorafgaande artikel. Er zouden nog wel meer opmerkingen gemaakt kunnen worden zoals over de suggestie dat het Poell was die de Gemertse wevers politiek mondig maakte (het algemeen kiesrecht was geen uitvinding van hem!) maar het is zo wel mooi geweest, dacht ik!

Het artikel hierna is de letterlijke tekst van de brief van Gemerts Belang "Aan den internuntius der Pausen", van welke brief ook kapelaan Sicking gewag maakte.

NOTEN:

(1) Door ruimtegebrek gedwongen is een pagina tekst uit het artikel van Kapelaan Sicking gelicht moeten worden, het is een gedeelte wat geen betrekking had op De Gemertse Ruzie maar dat wel aardige anecdoten bevat, waarop in Gemerts Heem nog wordt teruggekomen.

Aan den Inter-nuntius der Pausen te Brussel,

door P. Bijvoet e.a.

Gemert, 12 juni 1911

Ondergetekenden uitmakende het bestuur der Vereeniging "Gemerts Belang" nemen de vrijheid zich te wenden tot uw D.H. naar aanleiding van verschillende toestanden en verhoudingen in onze gemeente, die ten nauwste in verband staan met de Katholieke Geestelijkheid alhier en waarin Monseigneur W.v.d. Ven, Bisschop van 's-Hertogenbosch blijkbaar niet wenscht in te grijpen, ofschoon hem herhaalde malen en van verschillende zijden, zoowel mondeling als schriftelijk op het onhoudbare van de toestand gewezen is. Wij hebben hier in de eerste